

עין משפט

גד מצוה

פז א מִיּוֹ פִּטְיוֹ מֵהַלְּ חִפְלָה הִלְכָּה בְּ סָמָג עֲשִׂין בְּ טוֹשִׁיעַ אִלִּים סִי קָמַת סַעֲיָף לִי:

סח בְּ מִיּוֹ שֶׁס טוֹשִׁיעַ שֶׁס סַעֲיָף לִי:

פזג גִּד מִיּוֹ שֶׁס טוֹשִׁיעַ שֶׁס סַעֲיָף לִי:

עז ה מִיּוֹ שֶׁס הִלְכָה אֵ טוֹשִׁיעַ שֶׁס סַעֲיָף לִי:

עזא וּ מִיּוֹ פִּיֹּת שֶׁס הִלְכָה יב טוֹשִׁיעַ אִלִּים סִי נָג סַעֲיָף יִי:

עזב ז ח מִיּוֹ פִּטְיוֹ שֶׁס הִלְכָה בְּ טוֹשִׁיעַ אִלִּים סִי קָמַת סַעֲיָף לִי:

עזג ט מִיּוֹ שֶׁס טוֹשִׁיעַ שֶׁס סַעֲיָף לִי:

עד י מִיּוֹ פִּיֹּת שֶׁס הִלְכָה ה טוֹשִׁיעַ אִלִּים סִי נָג סַעֲיָף יִי:

עזח כ מִיּוֹ פִּיֹּד מֵהַלְּ חִפְלִין הִלְכָה ג:

עזי **צ** מִיּוֹ פִּיֹּג שֶׁס הִלְכָה טו טוֹשִׁיעַ אִלִּים סִי לִבְ סַעֲיָף מַח:

עזז פ מִיּוֹ שֶׁס הִלְכָה אֵ טוֹשִׁיעַ שֶׁס סַעֲיָף לִט:

כד:

כשאתה

מגינע אצל וחביתי **לָהּ**. קשה כיון שלא היה יכול לומר חִיִּית אִלֶּכ הֵאָךְ הוֹרִידוּ רַצִּי לפני המיצה

כשגזר תענית כדאי צהשוכר את הפועלים (צ"מ דף פה:) והא אין מורידין לא מלאנשי חיפה ולא מלאנשי צית שאן לפי שקוראין לאלפין

עיינין ולעיינין אלפין וי"ל דכשהיה

מתכוין לקרות החי"ת קורא אותה

שפיר ע"י טורח אצל לא היה צקל

ולפי שאמר ליה אליהו שעל ידו תמהר הגאולה לפיכך הורידו^[כ]:

אם היה דש בעירו מותר. ואפילו צמומין שצידו כדאמר צירושלמי^[כ]

צההוא כהן דהוו ידיה עקשי אחא לקמיה דרצי נפתלי אמר ליה כיון שאתה דש צעריך מותר:

סכנה ואין בה מצוה. פרי"ת צשעת הסכנה יכול

להסתכן צהן ולא תגין עליו המנויה ולא יעשה לו נס כמו לאלישע צעל הכנפים (שבת דף מט:):

בתפרן. כשהוא תופר צית מושצס צריך ליזהר

שלא ימשוך חוט התפירה יותר מדאי ויתקלקל הריצוע ורי"ת פירש דצריך שיהא התפר עלמו מרובע: צצרכון

לי כל זמן שאבוקה בידי בני אדם רואין אותי ומצילין אותי מן הפחתין ומן יהודיה אומר **י**אף מי שהיו ידיו צבועות סטים^[כ] לא ישא את כפיו ר' מסתכלין בו: **|גמ'** ^(א) **י**תנא מומין שאמרו בפניו ידיו ורגליו אמר ר' יהושע בן לוי ידיו בוחקניות לא ישא את כפיו תניא נמי הכי **י**ידיו בוחקניות לא ישא את כפיו עקומות עקושות לא ישא את כפיו אמר רב אסי **י**חיפני (ובשיניו^[כ]) **לא ישא את כפיו תניא נמי הכי י**אין מורידין לפני התיבה **לא אנשי בית שאן ולא אנשי בית חיפה** ולא אנשי טבעונין מפני ^בשקורין לאלפין עיינין ולעיינין אלפין אמר ליה רבי חייא לר' שמעון בר רבי **י**אלמלי אתה לוי פסול אתה מן הדוכן משום דעבי קלך אתא אמר ליה לאבוה אמר ליה זיל אימא ליה כשאתה מגיע אצל ^בוחכיתי לה' לא נמצאת מחרף ומגדף אמר רב הונא זבלגן לא ישא את כפיו והא ההוא דהוה בשיבבותיה דרב הונא והוה פרים ידיה ההוא דש בעירו הוה תניא נמי הכי **י**זבלגן לא ישא את כפיו ואם היה דש בעירו מותר א"ר יוחנן **י**סומא באחת מעיניו לא ישא את כפיו והא ההוא דהוה בשיבבותיה דרבי יוחנן דהוה פרים ידיה ההוא דש בעירו מותר: **נמי הכי סומא באחת מעיניו לא ישא את כפיו ואם היה דש בעירו מותר: ר"י** אומר מי שהיו ידיו צבועות לא ישא את כפיו: **תנא** ^באם רוב אנשי העיר מלאכתן בכך מותר: **מתני'** **י**האומר איני עובר לפני התיבה בצבועין אף בלבנים **לא יעבור בסנדל איני עובר אף יחף**^[כ] לא יעבור **י**העושה תפלתו עגולה סכנה ואין בה מצוה נתנה על מצחו או על פס ידו הרי זו דרך המינות **י** ^אציפין^[כ] זהב ונתנה על בית אונקלי שלו ה"ז דרך החיצונים: **גמ'** מ"ט חיישינן שמא מינות נזרקה בו: העושה תפלתו עגולה סכנה ואין בה מצוה: לימא תנינא להא דתנו רבנן ^אתפלגין מרובעות הלכה למשה מסיני ואמר רבא בתפרן ובאלכסונן אמר רב פפא מתניתין דעבידא כי אמגוזא: **מתני'** האומר

דעתס חוץ מדעת חכמים דצעין לך לאות^א ולא לאחרים לאות (שס): **ציפן** זהב. נמי כמיז למען תהיה תורת ה' צפין (שמות יג) שיהא הכל מצהמה טהורה^(כ): **גמ'** **שמא** מינות נזרקה בו. המינין עובדי ע"ז^א מקפידין צקך: בתפרן ובאלכסונן. כשהוא תופר צית מושצן צריך ליזהר שלא יקלקל ריצוען צמשיכת חוט התפירה וצריך שיהא להן אלכסון כהלכתו (א) צמרובע שמהא אלצע צרוחצ וצלאורך שהיא אלצע ושני חומשין צאלכסון^(כ): **בי** אמגוזא. עגולות כאגוז^א אצל עגולה כצילה וכעדשה שפיר דמי ולא תסייעא לצרייתא ממתניתין:

מרובעות. [הצמים מרובעים]. **בתפרן**. נתפירתן ישמור את ריצוען שלא ימשוך חוט התפירה יותר מדאי שלא יכוולו ויקלר רחצו שקורין דגחול"י. ובאלכסונן. שיהא ריצוען מכיוון ארכו כרחצו כדי שיהא להם אחוז אלכסון שאמרו חכמים (סוכה ט). כל אמתא צריצעא אמתא וטרי חומשי צאלכסונא ולא יאה ארכו יתר על רחצו שאפי"י יש להו זיומת פסולין. בי אמגוזא. שעור צית מושצס חדוד ציותר אצל עגול כעגול וכטצעת אימא דכשירה שהרי יש להם [צית] מושצ [ושם לה].

האומר. צתפלתו [ברכות לג:]. [מכאן שייך לזף כה]. **ע"י** קן צצור יגיעו רחמיך. אנשים שהיו מראים עצמם כמתכונים להעמיק צלשון חטונים ואומרים רחום ותנון אחא ועל קן צפור יגיעו רחמיך שאמרת לשלח את האם או שאומר על טוב שאתה עושה לנו יזכר שמך או שאומר מודים מודים משחקין אותו [ברכות לג:]. **המבנה**. כל מי שמהפך דצריז ומדצר כאלס זה שמדצר ומקלל ומולה צאחר קרי ליה כיניו צלשון חכמים ויש לו חצר צצצועות (לה). וגס צלשון המקרא ואל אדם לא אכנה כי לא יעמי אכנה (איוב לב) [סנהדרין גו:]. ובזרעך **לא תתן** **להעביר** **למוךך**. ע"א היא ששמה מולו וזו היא ענדתה שמוסר צנו לצומרים (סנהדרין סד:) ועושין שמי מדורות גדולות ומעצירין את הכן צרגליו צין שמי מדולות האש.

לא תתן. זו היא מסירתו לצומרים. **להעביר** **למוךך**. זו העצרת האש [ויקרא יח, כא]. **כשם שהוא מברך ע"י השובה**. לקטולתו צתמסה, לצריך על מדת פורענות צלצב שלם [ברכות ס:].

הקורא עומד פרק שלישי מגילה

דהכל אינצוי ליכא משוס כצוד איכא: ^א קטן פוחח מהו שיקרא בתורה. גדול פוחח הוא דאסור משוס ולא יראה צך ערות דצר (דצרים כג) אצל קטן אינו מזהר או דלמא לא פליג מתני' צין קטן לגדול: **לדרוש במרכבה**. דיתוקאל: פחתים. גומות:

מתני' בהן שיש בידיו מומין. לפי שהעס מסתכלין צו ואמריין צמסכת חגיגה (דף טו.) המסתכל צכהנים צשעה שנושאין את כפיהן עיניו כהות לפי שהשכינה שורה על^א ידיהן^א: **גמ'** בוחקניות. לוטמי"ש צלע"ז: עקומות. כפופות: עקושות. לצדיהן^א: חיפני ובישיני. כהן שהוא מלאנשי חיפה ומלאנשי צית שאן מנגממין צלשונן הן: מפני שקורין **ל**אֲלִפִּין עיינין ו**ל**עיינין אֲלִפִּין. ואס היו עושין צרכת כהנים היו אומרים יאר יער ה' פניו ולשון קללה הוא כי יש פנים שיתפרשו לשון כעס כמו פני ילכו (שמות לג) את פני (ויקרא כ) ומתרגמיין ית רוגזי ומעי"ן עושין אלפין^א ופוגמין תפלתן ודאמריין (צרכות לב) דצי ר"א (ד) קורין לאלפין עיינין ולעיינין אלפין ההוא דצרשה: ^א פניו ידיו ורגליו. הנושא את כפיו חולץ מנעליו כדתניא (סוטה דף מ.) ואס יש צו מוס יסמכלו צו ומתוך כך רואין את ידיו: דעבי קלך. ותניא צהכל שוחטין (חולין דף כד.) צשילה וצצית עולמים הלויס נפסלין צקול: **אצל וחביתי** **לָהּ**. מקרא זה צספר ישעיה: **לא נמצאת מחרף ומגדף**. שהיה קורא לחיטי"ן היהי"ן נראה כאומר והכימי: זבֿלגן. עיניו זולפות דמעה: **לא ישא את כפיו**. לפי שמסתכלין צו: דש בעירו הוה. כצר היו רגילין^א אנשי עירו ולא היו מסתכלין צו עוד. דש לשון (צ) מרגיל כמו כיון דדש דש (צגיטין דף נו:) ^אסטים. קרו"ג: **מתני'** אף בלבנים **לא יעבור**. טעמא מפרש צגמ': העושה תפלתו עגולה. תפילין צצראשו עגולה כצילה וכאגוז: סכנה. שלא תכנס צראשו: ואין בה מצוה. דמרובעות צעיין: נתנה על מצחו. של ראש ושל יד על פס ידו: הרי זו דרך המינות. שמצוין מדרש חכמים והולכין אחר המשמע כמשמען^א צין עיינין^א ממש ועל ידך ממש ורצותינו דרשו צמנחות (דף לו:) צגזירה שזה צין עיינין זה קדקד מקוס שמוחו של חינוק רופס ועל ידך גוצה היד קיצורת צראש הזרוע שמהא שימה כנגד הלצ: על בית אונקלי. על צית יד לצושו מצחוץ: הרי זה דרך חיצונים.^א צני אלס והולכים אחרי

דעתס חוץ מדעת חכמים דצעין לך לאות^א ולא לאחרים לאות (שס): **ציפן** זהב. נמי כמיז למען תהיה תורת ה' צפין (שמות יג) שיהא הכל מצהמה טהורה^(כ): **גמ'** **שמא** מינות נזרקה בו. המינין עובדי ע"ז^א מקפידין צקך: בתפרן ובאלכסונן. כשהוא תופר צית מושצן צריך ליזהר שלא יקלקל ריצוען צמשיכת חוט התפירה וצריך שיהא להן אלכסון כהלכתו (א) צמרובע שמהא אלצע צרוחצ וצלאורך שהיא אלצע ושני חומשין צאלכסון^(כ): **בי** אמגוזא. עגולות כאגוז^א אצל עגולה כצילה וכעדשה שפיר דמי ולא תסייעא לצרייתא ממתניתין: **מתני'**

מרובעות. [הצמים מרובעים]. **בתפרן**. נתפירתן ישמור את ריצוען שלא ימשוך חוט התפירה יותר מדאי שלא יכוולו ויקלר רחצו שקורין דגחול"י. ובאלכסונן. שיהא ריצוען מכיוון ארכו כרחצו כדי שיהא להם אחוז אלכסון שאמרו חכמים (סוכה ט). כל אמתא צריצעא אמתא וטרי חומשי צאלכסונא ולא יאה ארכו יתר על רחצו שאפי"י יש להו זיומת פסולין. בי אמגוזא. שעור צית מושצס חדוד ציותר אצל עגול כעגול וכטצעת אימא דכשירה שהרי יש להם [צית] מושצ [ושם לה]. **האומר**. צתפלתו [ברכות לג:]. [מכאן שייך לזף כה]. **ע"י** קן צצור יגיעו רחמיך. אנשים שהיו מראים עצמם כמתכונים להעמיק צלשון חטונים ואומרים רחום ותנון אחא ועל קן צפור יגיעו רחמיך שאמרת לשלח את האם או שאומר על טוב שאתה עושה לנו יזכר שמך או שאומר מודים מודים משחקין אותו [ברכות לג:]. **המבנה**. כל מי שמהפך דצריז ומדצר כאלס זה שמדצר ומקלל ומולה צאחר קרי ליה כיניו צלשון חכמים ויש לו חצר צצצועות (לה). וגס צלשון המקרא ואל אדם לא אכנה כי לא יעמי אכנה (איוב לב) [סנהדרין גו:]. ובזרעך **לא תתן** **להעביר** **למוךך**. ע"א היא ששמה מולו וזו היא ענדתה שמוסר צנו לצומרים (סנהדרין סד:) ועושין שמי מדורות גדולות ומעצירין את הכן צרגליו צין שמי מדולות האש.

לא תתן. זו היא מסירתו לצומרים. **להעביר** **למוךך**. זו העצרת האש [ויקרא יח, כא]. **כשם שהוא מברך ע"י השובה**. לקטולתו צתמסה, לצריך על מדת פורענות צלצב שלם [ברכות ס:].

מסורת הש"ס

עם הוספות

(א) [מוסף' פרק ג], (ב) [צרכות לב], (ג) עייין תוס' שבת י. ד"ה רמי, (ד) מנחות לה. ע"ש [שבת כח:], (ה) דברים ו ח, (ו) שמות יג ט, (ז) שבת דף כח: (ח) ע"י סוכה ח., (ט) [ע"י תוס' צ"מ פה. ד"ה אחתנהו שמרלו צאופן אחר], (י) במכילתין פ"ד ה"ח עיי"ש, (כ) מו"ק פ"ג ה"ז.

הנהרות הב"ח

(א) גמ' (תנא מומין שאלמרו צפניו ידיו ורגליו) תא"מ וי"צ הרא"ש והטור לא גרסי הכן צרייתא ורצ אלפס^א גרס לה וע"י צטור א"ת ס"י קת: (ב) רש"י ד"ה דש דש צעירו וכו' לשון רגיל כמו: (ג) ד"ה צתפרן וכו' אלכסון כהלכתו שתהא מרובע אלצע: (ד) [מכת"י ד"ה מפני שקורין. דצי ר"א בן יעקב קורין]:

גליון הש"ס

גמ' משום כבוד צבור. לעיל דף כג ע"א יומא דף ע ע"א גיטין דף ס ע"א סוטה דף לו ע"ב: שם אלאמ"י. ע"י לעיל דף כא ע"א תוס' ד"ה אלמלא: מתני' ציפין זהב. סנהדרין דף מה ע"ב:

תורה אור השלם

(א) וְהָיִיתָ מְמוֹשֵׁשׁ בַּצְהָרִים כְּאִשֶּׁר יְמוֹשֵׁשׁ הָעוֹר בְּאַפְלָה וְלֹא תַצְלִיחַ אֶת דְּרָבְךָ וְהָיִיתָ אֶךְ עֲשׂוֹק וְגוֹזֵל כָּל הַיָּמִים וְאֵין מוֹשִׁיעַ: [דברים כח, כט]

(ב) וְחִבִּיתִי לִי הַמִּסְתִּיר כְּפָנָיו מִפְּנֵי יַעֲקֹב וְקִוִּיתִי לוֹ: [ישעיה ח, יז]

ליקוטי רש"י

תפלתו עגולה. צית מושצ תפילין עגול שאין להס צית מושצ אלא (כמין דופן) [צעין] צילה. [שכשיכנסו פתאום] צפתח וכה ראשו צאיסקופה שלא יכנסו התפילין צראשו. ואין בה מצוה. דמרובעות הלכה למשה מסיני [מנחות לה:]. **ציפן** זהב. לתפילין. פסולות, הלכה למשה מסיני הוא [סנהדרין מח:]. פסולות דחמיז (שמות יג) צפין מן המותר צפין [גיטין מה:]. פסולות [צצמים [דצמים] של עור צעיין דלאשו מולין קשרתן איין אלא [צצלועות צמיין כדאמריין צהקומן [מנחות מב:]. **תפלין**

והפירשתן ישמור את ריצוען שלא ימשוך חוט התפירה יותר מדאי שלא יכוולו ויקלר רחצו שקורין דגחול"י. ובאלכסונן. שיהא ריצוען מכיוון ארכו כרחצו כדי שיהא להם אחוז אלכסון שאמרו חכמים (סוכה ט). כל אמתא צריצעא אמתא וטרי חומשי צאלכסונא ולא יאה ארכו יתר על רחצו שאפי"י יש להו זיומת פסולין. בי אמגוזא. שעור צית מושצס חדוד ציותר אצל עגול כעגול וכטצעת אימא דכשירה שהרי יש להם [צית] מושצ [ושם לה]. **האומר**. צתפלתו [ברכות לג:]. [מכאן שייך לזף כה]. **ע"י** קן צצור יגיעו רחמיך. אנשים שהיו מראים עצמם כמתכונים להעמיק צלשון חטונים ואומרים רחום ותנון אחא ועל קן צפור יגיעו רחמיך שאמרת לשלח את האם או שאומר על טוב שאתה עושה לנו יזכר שמך או שאומר מודים מודים משחקין אותו [ברכות לג:]. **המבנה**. כל מי שמהפך דצריז ומדצר כאלס זה שמדצר ומקלל ומולה צאחר קרי ליה כיניו צלשון חכמים ויש לו חצר צצצועות (לה). וגס צלשון המקרא ואל אדם לא אכנה כי לא יעמי אכנה (איוב לב) [סנהדרין גו:]. ובזרעך **לא תתן** **להעביר** **למוךך**. ע"א היא ששמה מולו וזו היא ענדתה שמוסר צנו לצומרים (סנהדרין סד:) ועושין שמי מדורות גדולות ומעצירין את הכן צרגליו צין שמי מדולות האש.

[ע] נדציל כאגוז וכביצה אבל עגולה כעדרשה ש"ד (רש"ש ע"ש): [פ] ע"י בב"ח בסי' (ע"יש ב"י ובי"ח):